

Návrh tématu k vložení do programu jednání Zastupitelstva města Zlín dne 18. 6. 2020

Urbanistický masterplan města Zlín 2050

Jednání:

18. 6. 2020

Typ materiálu:

Samostatný materiál

Předmět jednání:

Schválení záměru vytvořit urbanistický plán města (masterplan) s výhledem do roku 2050. Masterplan bude tvořen v rámci (či v těsné blízkosti) strategického plánování města Zlín, tzv. „Strategie rozvoje statutárního města Zlína do roku 2030 - Zlín 2030“. S vytvořením masterplanu souvisí výdaje v předpokládané výši ca 10 až 15 mil CZK, které budou na tento účel vyčleněny z investičního rozpočtu SMZ v letech 2021 – 2023. Tvorba masterplanu bude koordinována předsedou pracovní skupiny strategie „Zlín 2030“ pro územní plánování a urbanismus, realizace bude na KAM Zlín. Výstupem bude urbanistický plán města, který jasně definuje rozvoj území města Zlín v kontextu ekonomickém, společenském, kulturním a environmentálním na období do roku 2050. Podrobně budou rozpracovány oblasti města Zlín, na něž bude dle cílů Strategie 2030 zaměřena pozornost v nejbližší dekádě.

Garant:

Čestmír Vančura

Datum:

10. 6. 2020

Předkládá:

Čestmír Vančura

Usnesení:

Zastupitelstvo města Zlín

- 1) Schvaluje
záměr vytvořit urbanistický plán města (masterplan) s výhledem do roku 2050. Masterplan bude tvořen v návaznosti na strategické plánování města Zlín, tzv. „Strategie rozvoje statutárního města Zlína do roku 2030 - Zlín 2030“. S vytvořením masterplanu souvisí výdaje ve výši 10 – 15 mil CZK, které budou na tento účel vyčleněny z investičního rozpočtu SMZ v letech 2021 – 2023. Tvorba masterplanu bude v úvodu koordinována předsedou pracovní skupiny strategie „Zlín 2030“ pro územní plánování a urbanismus, realizací bude následně pověřen KAM Zlín. Výstupem bude urbanistický plán města, který jasně definuje rozvoj území města Zlín v kontextu ekonomickém, společenském, kulturním a environmentálním na období do roku 2050. Podrobně budou rozpracovány oblasti města Zlín, na něž bude dle cílů Strategie 2030 zaměřena pozornost v nejbližší dekádě.
- 2) Pověřuje
předsedu pracovní skupiny strategie „Zlín 2030“ pro územní plánování a urbanismus, pan Ing. arch. Ivo Tučka k vypracování srozumitelného návrhu příprav a realizace práce, rozpočtu a časového harmonogramu činnosti, a to v koordinaci s dalšími pracovními skupinami strategie Zlín 2030.

Má vazbu na rozpočet města:

Ano

Rok: 2021 – 2023
Odbor: Oddělení územního plánování
Číslo akce: ---
Název akce: Urbanistický masterplan města Zlín 2050
Částka: 15 – 20 mil CZK

Důvodová zpráva

Důvodová zpráva je rozdělena do dvou částí. První část informuje o provázanosti strategických dokumentů města Zlín s navrhovaným urbanistickým masterplanem. Druhá část blíže vysvětluje co je urbanistický masterplan, co by jeho tvorba znamenala pro město Zlín, resp. jak je možné jeho vypracování realizovat.

ČÁST PRVNÍ: NÁVAZNOST MASTERPLÁNU MĚSTA ZLÍN NA STRATEGICKOU DOKUMENTACI

Rada SMZ na své schůzi č. 21 v roce 2019 (viz Poznámka) schválila materiálem 76/21R/2019 základní záměr a organizační předpoklady pro realizaci „Strategie rozvoje statutárního města Zlína do roku 2030 - Zlín 2030“. Návrh vytvořit **Urbanistický masterplan města Zlín 2050** výše zmíněné rozhodnutí RMZ doplňuje, resp. rozšiřuje. Vzhledem k úzké provázanosti urbanistického masterplanu se strategickým rámcem rozvoje města považujeme za nezbytné tyto materiály na sebe logicky navázat. Takové materiály, pokud budou živé a provázané, pomohou k zavedení kontinuální tvorby relevantních výhledových rozpočtů a víceletých investičních záměrů, což usnadní koordinovaný rozvoj města Zlín.

Finančně se hodnoty strategického plánu města a urbanistického masterplanu výrazně odlišují; zatímco očekávaná hodnota strategie byla vyčíslena zástupci SMZ na 1.650.000 CZK, náklady na vypracování architektonického masterplanu lze odhadovat ve výši 15 – 20 mil CZK podle zadání a kvality řešitelského týmu. Strategický plán města považujeme za nezbytný základ pro tvorbu urbanistického masterplanu, který jej de facto fyzicky rozšiřuje a uvádí v život.

ČÁST DRUHÁ: URBANISTICKÝ MASTERPLAN V KOTEXTU MOŽNOSTÍ MĚSTA ZLÍN**a) Co je urbanistický masterplan města, resp. urbanistická studie města**

Urbanistická studie patří podle stavebního zákona České republiky do kategorie územně-plánovacích podkladů. Studie nemá zákonem stanovený postup zpracování ani projednání, a proto není určena ke schvalování. Pokud je studie přece předložena zastupitelstvu a jím odsouhlasena, nejde o právní platnost ve smyslu stavebního zákona.

Urbanistický master-plán (plán celého města) se od územního plánu liší také šíří svého záběru. Vedle prostorové problematiky zahrnuje kontext společenský, sociální, ekonomický a environmentální; dívá se tedy na rozvoj města komplexně ze všech pohledů jeho fungování a rozvoje a jednotlivé systémy v sobě propojuje. Urbanistický plán vychází z dialogu velkého množství subjektů o tom, jak se má město vyvíjet, kam má směřovat. Je proto nezbytné jej navazovat na strategické materiály města, propojovat s odborníky, zaměstnavateli, spolky; tedy s lidmi a využívat tak nástroje participativního rozvoje celé oblasti.

Výstupem urbanistického plánu není stabilní dokument, ale živý podkladový materiál, který se skrze jasné dané analytické kroky může průběžně upravovat a reagovat tak na aktuální dění ve společnosti. Právě model průběžných úprav však musí být rovněž dobře připraven.

b) Proč je urbanistický plán města Zlín potřebný

Zlín a jeho urbanismus je jedinečný. Vycházel z inspirací amerických měst 1. po. 20. stol., byl rozvíjen s cílem vybudovat "průmyslové město". Je to mladé 100leté město, jehož kompletní urbanistickou vizi moderně popsal J. A. Baťa v knize „Průmyslové město“. Od té doby však Zlín nemá svou srozumitelně definovanou vizi. V minulosti bylo uskutečněno již několik pokusů takovýto materiál vypracovat, zatím však všechny skončily neúspěšně a do ztracena.

V současné době městu Zlín dlouhodobě ubývají obyvatelé, město žije jen podprůměrně investuje do svého rozvoje, nevytváří a nerealizuje žádná výrazná opatření ke zvrácení této situace a žije spíše z podstaty než z vlastní práce radnice. Pokud máme zájem tento trend změnit a je třeba tento stav začít měnit, musíme začít systematicky na tomto tématu, resp. s územím pracovat. Základem řešení je kvalitní urbanistický plán. Nestačí jen deklarace, že Zlín má být město pro rodiny, tedy město s nadstandardními podmínkami pro jeho obyvatele všech generací, tedy s nadstandardní infrastrukturou ve všech oblastech. Srovnávacím etalonem musí být jen ta nejlepší města v ČR a Evropy. Jen takový cíl potřebujeme považovat za hodný krajského města Zlína a jen takový zajistí jeho obyvatelům a městu budoucnost v dalších generacích. Chceme, aby Zlín nabízel kvalitu života, která přitáhne nové lidi do města, o které by předtím ani nezavádili.

c) Kdo by urbanistický plán města měl zpracovávat

Základní *iniciační jednotkou* by měl být vedoucí pracovní skupiny pro územní rozvoj a urbanismus v rámci strategie Zlín 2030, na kterého budou delegovány potřebné kompetence. Tím bude zajištěna provázanost mezi dokumenty ale především uvažováním nad jejich obsahem a realizací. Je logické, aby dále hlavní *koordinační jednotkou* samotné tvorby urbanistického masterplanu města Zlín byl KAM Zlín – Kancelář architekta města Zlín – nově vzniklá instituce, která zahajuje svou činnost od roku 2020. Tato kancelář má v popisu své činnosti jak architektonickou a územní činnost pro město, tak komunikaci s občany a rozvoj diskuze o budoucnosti města. Instituce je proto vhodným nositelem tohoto záměru. Tým by se měl skládat tedy z koordinátora, urbanisty, dopravního inženýra a sociologa. Všichni by měli být spíše vizionáři se schopností pochopit možnosti rozvoje společností, resp. lidského života v nadcházejících dekadách. Součástí zpracovatelského týmu musí být vedle nejméně 4 stálých členů odborní poradci, mezi nimiž by neměli chybět kvalifikovaní urbanisté, kteří se ideálně podíleli i na kvalitních revitalizacích baťovských měst v různých částech světa, odborníci, kteří vytvářeli systémy a masterplany v jiných městech světa. Ve městě Zlín vzniká dále Architektonický manuál města, jehož autoři by neměli být z práce na urbanistickém plánu vyňati. Tradici účasti nejlepších odborníků získaných na přípravě dokumentace pro rozvoj Zlína je nutno respektovat.

d) Jak je urbanistický plán propojen se strategickým plánem města, investičním výhledem apod.

Jak už bylo uvedeno, strategie města se musí odrážet v jeho územním rozvoji a územní dispozice ve strategii. Na tyto dokumenty musí být dále navázány ekonomické plány města, tedy dlouhodobý rozpočet, dlouhodobý investiční plán, plán pro zvyšování příjmů města apod. Všechny tyto dokumenty spolu souvisí, protože jedině provázaně dávají jasný cíl k práci. Politická rozhodnutí nemohou být o tom, co dělat ale jakým způsobem dosáhnout dlouhodobého plánu, příp. jak reagovat na aktuální dříve neočekávanou situaci. Nic víc reprezentace za 4 roky svého působení ani nemůže stihnout.

e) Kdy by urbanistický plán města měl být zpracovaný a co jsou cíle jednotlivých fází

Urbanistický masterplan je práce na několik let, protože vyžaduje spolupráci velkého množství subjektů. Práce by měla být rozdělena na několika fází, z nichž každá má svůj cíl a význam.

2020 – 2021	Plánování zpracování a realizace, identifikace priorit Urban. Masterplanu (vize, rozsah), zajištění odborníků ke spolupráci
2021	Feasibility study

- objektivní zhodnocení možností a potřeb pro rozvoj města (ekonomické, sociální, environmentální, to vše v historickém a kulturním kontextu)
- návaznost na strategické dokumenty klíčová – termín ukončení zpracování strategie Zlín 2030, na niž bude další práce přímo navazovat

2022	Strategický rámec pro masterplan
	<ul style="list-style-type: none">- Fyzické aspekty projektu regenerace města – návrh možností pro rozvoj měst dle stanovených priorit, potřeb, možností- Business plán rozvoje – financování, cost/benefit analýza, hledání možností spolupráce s různými subjekty- Průběžné efektivní konzultace s veřejností, okolními obcemi, jinými stakeholdery-
2022-2023	Prostorová tvorba masterplanu
	<ul style="list-style-type: none">- Image, charakter čtvrtí, role historického kulturního odkazu- Účely jednotlivých částí města – obytné, komerční, apod.- Otevřené a veřejné prostory, zobrazení společenského života města- Biodiverzita, životní prostředí, udržitelnost, vodohospodářství- Doprava
2023	Finalizace projektu
	<ul style="list-style-type: none">- výběr hlavních směrů,- plán implementace,- metodika průběžného hodnocení pro možnosti reakce na nové situace- Průběžné efektivní konzultace s veřejností, okolními obcemi, jinými stakeholdery
2024	Schválení, Zahájení realizace vyvstalých plánů

f) Předpokládané náklady na urbanistický plán města

Počítáme-li se stabilním týmem 4 osob (urbanista, dopravní inženýr, sociolog, koordinátor) a průběžnou spoluprací s odbornými poradci, je možné předpokládat, že bude urbanistický masterplan pro Zlín 2050 stát cca 15–20 mil CZK. Některé akce budou provázány s akcemi vztaženými k jiným strategickým materiálům města, je tedy možné, že nebude celá částka využita, což však v tuto chvíli nelze jasně určit.

Za návrh se staví zastupitelé Zlín 21
Čestmír Vančura
Petr Sáha
Tomáš Dudák
Jaroslav Juráš
Barbora Raková
Martin Pášma
Dušan Sviečka